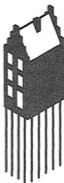

Het beruchte 'zand van Joop Den Uyl' ligt in de weg nu er gebouwd gaat worden bij Ruigoord. Een serie over de fundamenteën van de stad.

AD TISSINK

Het zand van Joop moet even opzij

De kliffen van Oudemirdum, de Dinkelvallei en de Peelrandbreuk staan stuk voor stuk op de officiële lijst met aardkundige monumenten waarover Nederland sinds een paar jaar beschikt. Internationaal stelt het allemaal niet zo veel voor, maar op de uitgezakte drilpudding waarop ons land is gebouwd, is elk nmpeltje bijzonder.

Liefhebbers kunnen zich tijdelijk vergapen aan een nieuw aardkundig fenomeen: de kliffen van Ruigoord. Ze moeten wel snel zijn, want aannemers Boskalis en Cofra dekken het canyonlandschap in het Westelijk Havengebied met zo snel toe als ze het creëren.

In een ongeoëvenaarde wisseltruc halen ze in een paar maanden tijd 250.000 kubieke meter veen en klei onder het zand vandaan dat nog onder toenmalig wethouder Joop den Uyl in de jaren zestig werd opgespoten. De havenuitbreiding zelf duurde wat langer dan de PvdA'er toen dacht.

En nu blijken de bodemlagen onder zijn zand ook nog eens te slap om er grote olieopslagtanks voor Vopak op neer te zetten, zoals de bedoeling is. Het gevaar is te groot dat de tanks scheefzakken en scheuren. En heipalen onder dergelijke tanks zetten is volgens Wiegert Dijkkamp van Cofra geen optie.

"Er zouden duizenden palen onder moeten. Dus hebben we besloten het soms wel vier meter dikke klei- en veenpakket gewoon af te graven en te vervangen door zand. Dat zand winnen we ter plekke door het graven van een nieuwe insteekhaven."

Een aannemer zou geen goede aannemer zijn als hij ook maar iets te veel zou doen. Boskalis haalt de

grond alleen weg waar het strikt noodzakelijk is. Tussen de tanks blijven klei en veen gewoon op hun plek. Hier en der blijven dus wat grondkolommen staan die zes meter boven de omgeving uitsteken. Ze zijn mede verantwoordelijk voor het spectaculaire canyonlandschap dat deze dagen in het uiterste puntje van het Westelijk Havengebied is te zien.

Met drie graafkranen en een leger reusachtige kiepauto's ploegen de aannemers het 21 hectare grote terrein op hoge snelheid door. De eerste kraan graaft 'het zand van Joop' twee meter af. Zo garandeert hij een droge werkvloer waarop de kranen die na hem komen, kunnen werken zonder gevaar dat ze wegzakken. Die kranen beladen op hun beurt de vrachtwagens, die af en aan rijden en grond en zand afleveren waar het nodig is.

Elk gegraven gat wordt zo snel mogelijk opgevuld. Zodra het nieuwe zand op zijn plek ligt, wordt het met een grote verdichtingsmachine aangestampt. Daarna moet de bodem de olietanks kunnen dragen.

Dijkkamp: "Als je nu zou beginnen met de bouw van de stad Amsterdam, zou je het misschien wel precies zo doen. Eerst alle troep weghalen en dan de grachtenpanden lekker stevig op zand neerzetten. Zo werken we in het Midden-Oosten ook min of meer."

"In een bestaand dichtbebouwd gebied kan het natuurlijk niet. Maar hier in dit onontgonnen terrein in de haven kan deze rigoureuze methode geen kwaad. De stadsecoloog kijkt mee, en we zorgen dat we geen broedende vogels of andere dieren verstoren. En bijzondere orchideeën die we tegenkomen, verplanten we."

Het veen onder het Westelijk Havengebied wordt weggegraven. FOTO: JOSINE VOOGT